

ФІЛОСОФСЬКІ ПОГЛЯДИ ВОЛЬТЕРА ТА РУССО

Шитова І.О., гр. ГРС-38

Науковий керівник – канд. філос. наук, проф. **О.М. Варипасв**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Вольтер французький письменник і філософ-деїст. Лірика молодого Вольтера перейнята епікурейськими мотивами, містить випадки проти абсолютизму. Зіграв значну роль у розвитку світової філософської думки, в ідейній підготовці Великої французької революції кінця XVIII ст.

Найважливіші філософські статті Вольтер друкував у «Енциклопедії» і потім видав окремою книгою, спочатку під назвою «Кишеньковий філософський словник». У цій праці Вольтер виявив себе як борець проти ідеалізму та релігії, спираючись на наукові досягнення свого часу. У численних статтях він дає яскраву і дотепну критику релігійних уявлень християнської церкви, релігійної моралі, викриває злочини, скоєні християнською церквою. За соціальними поглядами Вольтер – прихильник нерівності. Суспільство має ділитися на «освічених і багатих» і на тих, хто, «нічого не маючи», «зобов'язаний на них працювати» або їх «бавити». Перекоаний і гарячий противник абсолютизму, він залишився до кінця життя монархістом, прихильником ідеї освіченого абсолютизму, монархії, що спирається на «освічену частину» суспільства, на інтелігенцію, на філософів.

Видатним представником дійсного напрямку просвітництва був Жан-Жак Руссо, який свою оригінальну концепцію історії, закономірностей та перспектив суспільного розвитку розкрив у працях «Міркування про науки та мистецтва», «Міркування про походження та основи нерівності між людьми», «Юлія, або Нова Елоїза», «Про суспільний договір», «Еміль, або Про виховання».

Центральною проблемою у творчості Ж.-Ж. Руссо була проблема нерівності між людьми та шляхи її подолання. Він критикує сучасну йому цивілізацію нерівності й відстоює тезу про те, що розвиток науки не сприяв удосконаленню моральності, звичаїв, життя людей загалом. Філософська система Ж.-Ж. Руссо складна і багатозначна. Його альтернативна концепція про глибину людської істоти і діалектика соціального життя зіграла важливу роль у розвитку філософської думки. Світоглядна система Ж.-Ж. Руссо представляє переплетення різних плинів: дуалізму, картезіанства, сенсуалізму, нарешті, ідеалізму і фідеїзму в області релігійних поглядів.